

دنیای عروسک ها

جلد اول

رنی زیمن

ف. حسینی صدر



انتشارات فخر جاوید

۱۳۹۸

سرشناسه : رنی، رنی، Simmen, René
عنوان و نام پدید آور : دنیای عروسک‌ها/ رنی رنی؛ مترجم ف.
حسینی صدر.

مشخصات نشر : نور: فخر جاوید، ۱۳۹۵ -
مشخصات ظاهری : ج.: مصور (بخشی رنگی)؛ ۱۷×۱۲ س.م.
شابک : ج ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۰۵-۴-۱-۰
وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : عنوان اصلی: Welt im puppenspiel.
ددا داشت : کتاب حاضر از متن انگلیسی تحت عنوان "The world of
puppets" فارسی برگردانده شده است.

موضوع : نمایش های عروسکی
موضوع : Puppet theater
رده بندی کنگره : PN۱۹۷۲/ز۹۹۹۱۳۹۸
رده بندی دیویی : ۵۲۰.۹۱
شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۰۳۶۰۹۰

نام کتاب : دنیای عروسک‌ها، جلد اول
ناشر : انتشارات فخر جاوید

نویسنده : رنی رنی / مترجم : فرح حسینی
چاپ اول : ۱۳۹۸ شمارگان : ۵۰۰ نسخه
قیمت : ۳۰۰,۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: انتشارات شرکت پیشرو فناوری چاپ
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۰۵-۴-۱-۰

آدرس : نور، بلوار فردوسی، طوس ۷، شماره ۴۰ تلفن: ۰۹۱۰۱۱۳۱۰۱
پست الکترونیکی : fakhrrjavid@gmail.com

پیشگفتار

در آخرین ایستگاه راه‌آهن شهری گروهی از بازیگران و موسیقی‌دانان جوان شهر آفتاب، ورود میهمانان و مسافران را که از سرتاسر این سرزمین، از دور و از نزدیک به دیدار و نهمین نمایشگاه کتاب می‌آمدند با اجرای نمایشی خستگی‌ناپذیر و خوش‌آمد می‌گفتند. نمایشی که به زیبایی، در انتقال فرهنگ

گذشته و نیز در آموزش ارزش‌ها و مفاهیم فرهنگی و علمی جدید می‌تواند موفق باشد. زیرا که این هنر می‌تواند همچون ابزاری آموزشی، دنیایی از فرهنگ‌ها، سنت‌ها، و اعتقادات و ارزش‌ها را به گونه‌ای جذاب و دلنشین به تماشاگران ارائه کند.

در نمایش‌های سنتی، نوازندگان، بازیگران، و عروسک‌گردانان با قدرتی هنرمندانه، اندیشه‌ها و تخیلات ازهم‌گسسته را نظم می‌بخشند و انسان‌های جدا از یکدیگر را آن‌چنان ماهرانه به سوی خود جلب می‌کنند که به یکباره، اعضای خانواده را دوباره در کنار هم خواهی یافت.

با گسترش آموزش در میان نسل‌های بزرگتر، همزمان با انتقال مفاهیم اخلاقی پسندیده‌تر جامعه، و اعتلای فرهنگی نمایش و استمرار آن در دوره‌های زمانی کوتاه‌تر، این گونه نمایش‌های سنتی در انسجام اعضا و افراد خانواده نقشی بس شگفت‌انگیز خواهد داشت.

در بیانی دیگر، جذابیت و لذت نمایش‌های سنتی در زوایای شهر آفتاب، شادی کودکان و نوجوانان را با شادی اعضای بزرگ‌ترها درهم آمیخته بود.

کتاب دنیای عروسک‌ها نگاهی است به تاریخ و گذشته عروسک‌ها، عروسک‌گردانان و نمایش‌های هنرمندانه آن گروه از هنرمندانی که با زبانی ساده قصه‌ها و افسانه‌های فرهنگ‌ها و سرزمین‌های کهن را بازگو کرده‌اند، خواسته یا ناخواسته در گسترش فرهنگ ملل تاثیر گذار بوده‌اند.

آموزش کودکان و نوجوانان به کمک جوانان هنرمندی که در گسترش فرهنگ و ادبیات ارزشمند این سرزمین نقش‌آفرینی می‌کنند، شاید نه تنها بسیار موثرتر از سایر ابزار آموزشی در برابر تهاجم و اشغال فرهنگی بکار رود.

انتشارات فخر جاوید

۱۳۹۸

فهرست مطالب

مقدمه

نمایش عروسی حقیقی یا عروسک دستکشی

پانچ انگلیسی

دوستانه از فرانسه

نمایش ماریوننت یا عروسک نخي

تئاتر عروسی ژاپن

نمایش های سایه

خلق نمایش عروسی

مهدی

پینوکیو محبوب و مورد علاقه کودکان،
عروسک نمایشی بود که به دنیای هستی گام
نهاد.

او می‌توانست راه برود و سخن بگیرد. قادر بود
بدون کمک دیگری به کار و زندگی بپردازد.
نقشی زنده از هنری آن چنان برجسته
درخشان که خود گویا و نمایانگر یک زندگی
است. اما پینوکیو خیالی بود و تنها به خاطر

عشق و علاقه مردی که وی را آفرید جان یافت.

بدون خالق عروسک‌ها، و عروسک‌باز
با عروسک‌گردان که آن‌ها را به بازی می‌گیرد،
و اداریشان می‌کند سخن بگویند، آواز بخوانند و
برقصند، نمی‌ایشی عروسکی چه مفهومی
می‌یافت. ؟

بدون عروسک‌باز، عروسک نیز چون
اسباب‌بازی کودکانه، و یک یک از اشیاء
کلکسیونری، در گوشه‌ای نامعلوم به است
فراموشی سپرده می‌شد.

عروسک‌ها، تنها در دست‌های عروسک‌باز جان
می‌یابند. از اوست که جسم و روح می‌گیرند.

و در سایه ذوق و استعدادش به موجودات
مستقلی تبدیل می‌گردند. اصل و قلب نمایش
عنرمندانهای که ما را از خود عروسک‌باز غافل
می‌سازد.

اوم نیست اولین عروسک‌باز چه
کسی بود؟ بر اساس فرضیه‌ای قدیمی،
گویا، شخصی به نام مشاهده کودکی در حال
بازی با عروسک‌ها، که به تبدیل عروسک
کودک به چیزی نمایشی تر و دراماتیک‌تر به
ذهنش رسیده است.

در هر حال هزاران سال است که
عروسک‌های بازی وجود داشته است. بلکه
مهم‌تر و با ارزش‌تر از عروسک‌های بازی،
پیکره‌ها یا مجسمه‌های نمایشی گوناگون "

می‌باشد که گذشتگان برای مردگان خویش
می‌ساختند (سمبل پیشینیان و خدایان،
بُت‌های انتقام و یا بت‌های فراوانی و برکت).
شاید که نمایش عروسی که نه به عنوان یک
نوع تفنّن و سرگرمی، بلکه به عنوان آئینی
پرستش‌گونه یافته است.

کاهنان و جدوگران دران باستان به تأثیری
که "پیکره‌های متحرک" بپيروانشان داشت
آگاه بودند. حتی امروز نیز برخی از اقوام
بدوی در آفریقا و استرالیا در مراسم مذهبی،
از "پیکره‌های متحرک" استفاده می‌کنند.
همچنین در افسانه‌های اسکاندیناوی
اسطوره‌هایی را می‌بینیم که عموماً معتقدند
روزی حیات داشته‌اند.

نخستین پیکره‌ها با دست به حرکت
 درمی‌آمد. بعدها، حرکت بطور مکانیکی انجام
 می‌گرفت. این دستگاه‌ها با وزنه یا سنگینی
 آب، شن، یا جیوه بکار می‌افتادند- اشکال
 اولیه دستگاه‌های خودکار و اتوماتیک که در
 قرن بیستم و نوزدهم ابداع گردید-
 ماشین‌های خودکار ساخته "قهرمان
 الکساندریا" در حدوداً دو قرن قبل از میلاد
 تا قرن سوم بعد از میلاد می‌زیست، با فشار
 آب، هوای گرم، و بخار به حرکت درمی‌آمد.
 قهرمان، اشکال متحرکی نیز می‌ساخت که به
 کمک ریسمان و وزنه، خم شده در برابر "
 باکوس " تعظیم می‌کرد.